

Persbericht 10 oktober 2021

Energietransitie in Leiden en omgeving

Communicatie: Wim Scholten mobiel: 0651 137 163

Bankrekening NL29 INGB 0007612058

www.houtkwartier.com | communicatie@houtkwartier.com | Twitter @Houtkwartier

Wegvallen Rotterdamse Warmteleiding kans voor echte duurzaamheid in de Leidse regio

Een faillissement is natuurlijk nooit goed nieuws. Toch waren wij deze week blij toen het Rotterdamse gemeentebestuur liet weten de stekker te trekken uit het Rotterdamse warmtebedrijf. Daarmee stopt ook het plan, dat al jaren de verduurzaming van de Leidse regio gijzelt. In plaats van alles te zetten op lokale verduurzaming, wacht Leiden op de industriële restwarmte uit Rotterdam.

De Leidse Wethouder Spijker liet direct de volgende dag via radio Sleutelstad weten dat zij alsnog haar best zou doen om de restwarmte naar Leiden te halen. Volgens haar zou anders de verduurzaming heel veel langzamer en lastiger gaan. Deze uitspraak gaat voorbij aan een aantal ontwikkelingen en feiten. Om haar en ons te helpen, hebben wij die hieronder op een rijtje gezet.

Een Leids energie-netwerk

Volgens moderne inzichten is het combineren van elektriciteit, warmte en koeling het duurzaamst en het goedkoopst. Daarbij kunnen alle Leidse bewoners en bedrijven elektriciteit, warmte en koeling produceren, aan elkaar verkopen en samen opslaan en opnieuw gebruiken. Desgewenst kunnen ze zich daarbij organiseren in energicoöperaties. Hierbij spelen warmtepompen en warmtekoude opslag een belangrijke rol. Alle restwarmte uit de stad kan dan opnieuw gebruikt worden. Productie en gebruik van warmte liggen zo dicht mogelijk bij elkaar. Dit is ook goed voor de economie van Leiden: inwoners kunnen verdienen aan de verkoop van energie aan elkaar.

Een dergelijke moderne voorziening staat haaks op de peperdure, grootschalige warmtenetten, die nodig zijn in combinatie met restwarmte uit Rotterdam. Die verbruiken vier keer zoveel energie. Ze bieden geen oplossing voor koeling en opslag en zijn ook niet geïntegreerd met elektriciteit.

Het is een goed idee om fossiele restwarmte te gebruiken, als die anders weggegooid moet worden. Dan moeten overschot en gebruik wel dicht bij elkaar liggen. Het is de vraag waarom Rotterdamse burgers hun restwarmte niet willen, en waarom deze dan tegen hoge kosten en een hoge milieubelasting helemaal naar Leiden moet komen. In dit geval moeten er over meer dan 70 kilometer enorme warmtepijpen worden aangelegd. De warmte moet dan via grote pompstations naar Leiden en omgeving worden gebracht en weer terug naar Rotterdam. Daarbij gaat veel energie verloren. Door afkoeling gaat ook warmte verloren. Dat verlies moet worden gecompenseerd via gasketels langs de route. Voor de leiding, de pompstations en de gasketels moeten veel bomen worden gekapt. Uiteindelijk wordt er veel geld uitgegeven voor een systeem, dat steunt op fossiele bronnen. Daar willen nu juist vanaf. Verder geldt dat de leveranciers van restwarmte vanuit het Rotterdamse havengebied ook moeten verduurzamen en de CO2 productie moeten beperken. Op termijn is er dan geen sprake meer van restwarmte.

Recent is bekend geworden, dat er een aantal kansrijke locaties zijn voor geothermieputten rondom Leiden. De eerste onderzoeken zijn veelbelovend. Zo is één plek al goed voor de energiec capaciteit van de huidige STEG-centrale aan de Langegracht.

Een lokaal systeem is niet afhankelijk van besluiten van de Rotterdamse gemeente of het aanbod vanuit de fossiele industrie in de haven. Particuliere woningeigenaren, kantoren en bedrijven kunnen met elkaar verduurzamen, wanneer dat voor hun logisch is

Een warmtenet draait voor een groot deel op subsidie. Subsidie die naar monopolisten gaat die geen inzicht geven in hun cijfers. De eindgebruikers van warmtenetten betalen dat. Het is logischer en rechtvaardiger om de schaarse publieke middelen in te zetten om burgers, die het meest verbruiken en weinig te besteden hebben, zo snel mogelijk zo veel mogelijk gas te laten besparen en zelf de regie te geven bij een oplossing met een leefbare wereld voor hun kleinkinderen.

Maatwerk

Bij de moderne oplossingen, waar warmte, elektriciteit en koeling worden geïntegreerd, zullen elektriciteitsnetten mogelijk verzwaard moeten worden. De Rotterdamse oplossing wordt vaak aangeprezen omdat deze verzwaring dan niet nodig zou zijn. Dat is onjuist. Verzwaring van het elektriciteitsnet is ook zonder grote warmtepijp noodzakelijk. Alle daken worden volgelegd met zonnepanelen en elektrische auto's worden gemeengoed. Er is ook steeds meer elektriciteit nodig voor het koelen van de goed geïsoleerde woningen.

Nu het grote warmtenet niet doorgaat, kan iedere Leidse wijk lokale maatwerk oplossingen kiezen, in een combinatie met warmte, koeling en elektriciteit. Er zullen in elke wijk meerdere oplossingen noodzakelijk zijn. Verder moeten woningen en gebouwen worden geoptimaliseerd qua energiegebruik. Ook dat gaat om maatwerk op basis van de behoefte van de bewoners en gebruikers. Alle overtollige warmte in de wijk kan worden opgevangen, opgeslagen en weer verbruikt. Innovaties kunnen meteen worden toegepast. De warmtevoorziening kan stap voor stap worden verduurzaamd. Als een wijk, die voorop loopt, een werkend systeem heeft, kan de volgende wijk daarop worden aangesloten. Zo groeit een duurzame lokale energievoorziening

De achtervang voor de echt koude dagen wordt zo lang als noodzakelijk verzorgd door het gasnet. De bestaande warmtenetten worden, net zoals nu gevoed door de Uniper centrale. Deze kan nog verbeterd worden, bijvoorbeeld met een buffervat of met opslag van koolstof en het gebruik van schone brandstof.

Oproep aan de politiek

De gemeenteraden in de regio hebben meerdere keren aangegeven dat zij de warmte uit Rotterdam alleen zien zitten wanneer deze haalbaar, betaalbaar en duurzaam is. Tijdens het door ons georganiseerde webinar warmtenetten in mei 2021 zijn we ingegaan op alle consequenties en de risico's. U kunt het webinar over warmtenetten terugkijken op het YouTube kanaal van het Houtkwartier. Klik op de link:

https://www.youtube.com/channel/UC_BEmitFXzhS0uCZYgD3HqQ

Wethouder Spijker houdt op dit moment nog vast aan de warmtepijp en de warmtenetten. Het is begrijpelijk wanneer je daar je kaarten op hebt gezet. We hopen dat ze kan inzien dat dit niet de juiste route is. De gemeenteraden kunnen straks in de transitievisies warmte een streep te trekken onder dit mislukte experiment.

Wij roepen de politiek op om de feiten onder de ogen te zien en te luisteren naar de experts. Stop per direct met de pogingen om alsnog restwarmte van buiten de regio aan te trekken. Stoppen is niet floppen; een goed bestuurder weet dat het nu de hoogste tijd is om de energie uit lokale bronnen op waarde schatten, zodat we deze periode van gasprijzen die 7 keer over de kop gaan uiteindelijk achter ons kunnen laten.

Met vriendelijke groet

Stuurgroep Energietransitie Houtkwartier

p.a. Wim Scholten

Kagerstraat 30
2334 CR Leiden
vz wijkvereniging Houtkwartier
mob +31 651 137 163 ; wim.scholten@xs4all.nl